

Vid metallgjutning kan man gå till väga på olika sätt, men enkelt och billigt är att använda gjutsand, denna kan användas ett flertal gånger utan att bli förstörd. Det är viktigt att pudra formen med "NIKT" så att metallen släpper. Vid gjutning av bågare eller dyligt fordras en positiv och en negativ form.

1. Ställ föremålet som skall fungera som "mall" i mitten på ytterformen, pudra med NIKT på och runt om föremålet.
2. Fyll på med gjutsand. Packa sanden noga speciellt runt mallen och stryk av sanden jämnt med kanterna på ytterformen.
3. Vänd ytterformen så att öppningen på mallen kommer uppåt. Pudra med NIKT i mallen och på hela ytan runt om densamma, på gjutsanden.
4. Ställ på nästa ytterform. Koppla samman de två formerna med där till avsedda sprintar och fyll därefter mallen + ytterformen med gjutsand. Packa sanden noga.
5. Tag isär de två ytterformarna försiktigt. Tag bort mallen.
6. Gör en liten fördjupning i sanden runt toppen samt tryck och vrid de två mässingrören igenom sanden, ett hål på var sida om toppen, så nära intill densamma som möjligt. Frisera därefter formarna från lös sand.
7. Vänd ytterformen på kant och fördjupa hålen som gjordes från andra sidan. Gör hålen rena från sand.
8. Sätt försiktigt samman de båda formarna.
9. Häll på den smälta metallen i det grövre hålet, fyll på tills du ser att metallen börjar komma upp i det mindre hålet.

Den enklaste formen av gjutning är:

- * Föremålet (figur, smycke, mynt eller dyligt) pudras med NIKT.
- * Tryck ner föremålet i den välpackade sanden.
- * Knacka lätt på föremålet och tag upp det ur sanden.
- * Frisera och blås bort lösa sandkorn ur avtrycket.
- * Pudra avtrycket med NIKT.
- * Fyll försiktigt på med den flytande gjutmetallen.

Slöjd-Detaljer®

Metallin valamisessa voidaan menetellä monin eri tavoin mutta yksinkertaisinta ja halvinta on käyttää valuhiekkaa koska se voidaan käyttää moneen kertaan sen pilaantumatta. On erittäin tärkeää että formu puuteroidaan "NIKT"-aineella jotta metalli hyvin irtoaa formusta. Maljojen ja senkaltaisten valamisessa on käytettävä sekä positiivista että negatiivista muottia.

1. Aseta mallina oleva esine formun keskelle. Puuteroi NIKT - aineella sekä esine että sen ympäristö
2. Täytä valuhiekalla. Taputtele hiekka huolellisesti erityisesti mallin ympärillä ja pyyhkäise hiekka laatikon ulkoreunojen tasoon.
3. Käännä laatikko niin että malli aukeaa ylöspäin. Puuteroi NIKT - aineella koko malli ja sen ympäristö.
4. Aseta toinen formu edellisen päälle ja yhdistä ne tarkoitusta varten mukana olevilla sauvoilla. Täytä malli ja ulkoformu valuhiekalla. Tiivistä hiekka huolella.
5. Ota ulkoformut varovasti erilleen. Ota malli pois.
6. Te hiekkaan pieni syvennys huipun ympärille ja paina kaksi messinkiputkea pyörittäen hiekan läpi mahdollisimman läheltä huippua ja sen molemmilta puolilta. Pyyhi varovasti ylimääräinen hiekka pois.
7. Käännä formu syrjälleen ja syvennä reikiä toiselta puolelta. Puhdista reijät hiekasta.
8. Laita molemmat formut varovasti yhteen.
9. Kaada sula metalli isompaan reikään. Kaada kunnes se alkaa porsuta pienemmästä reiästä.

Helpoiten valettavia ovat:

- * Esine (kuvio, koru, kolikko tai vastaava) puuteroidaan NIKT - aineella.
- * Paina esine hyvin tiivistettyyn hiekkaan.
- * Naputtele kevyesti esinettä ja ota se ylös hiekasta.
- * Pyyhi ja puhalla varovasti ylimääräiset hiekkajyvät pois painaumasta.
- * Puuteroi painauma NIKT - aineella.
- * Täytä varovasti sulalla metallilla.

Slöjd-Detaljer®